

Oligocén albizottság 2012. március 20.

Jegyzőkönyv az MRB Oligocén Albizottsága üléséről

Időpont: 2012.03.20. 11-13 h

Helyszín: ELTE, Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék

Jelen vannak a Bizottság tagjai és a társbizottságok elnökei, titkárai közül:

Bernhardt B., Gyalog L., Nagymarosy A., Radócz Gy., Selmeczi I., Sztanó O., Sóron A. Sz., Tóth K.

Kimentését kérte: Budai T., Császár G., Dávid Á., Fodor L., Hably L., Kericsmár Zs., Less Gy., Szentpétery I., Zelenka T., Knauer J. (a meghívót késedelmesen kapta meg).

Napirend:

1. Bernhardt Barnabás rövid bevezetője az oligocén formációk rétegtani helyzetéről a Dunántúlon.
2. Az eddig még meg nem vitatott formációleírások megtárgyalása és elfogadása.
3. Egyebek.

A Napirenddel mindenki egyetért.

1. Bernhardt Barnabás rövid bevezetője az oligocén formációk rétegtani helyzetéről a Dunántúlon

ÉK-Dunántúlon DNy-ről ÉK felé haladva Csatkai, Mányi (beleértve a Törökbálintit is) és Kiscelli Formációk következnek. A Csatkai a kavicsanyaga alapján háromosztatú. Már a Vértes északi előterében ÉK felé vastagodva beletelepül a Mányi (Polimesodás-Cyrenás rtgk) Formáció. A Gerecse keleti előterében a Csatkai legalja: kaolinos – Sárísápi összlet, erre települ a vékony Mányi (Mogyorósi szenes összlet és agglutinált foraminiferás csökkentsős-tengeri), majd felette ismét Csatkai. Kesztlőcnél még a Kiscelli feletti Mányi felett is Csatkait említenek.

A Csatkai kora erősen vitatható, Bernhardt Barnabás szerint leginkább kiscelli és alig egri, Nagymarosy András kiegészítése, hogy áthalmozott kiscelli nannoflóra van benne (NP 24, sőt esetleg 25), tehát leginkább egri lehet.

Hozzászólások:

A hozzászólók először a Csatkai elterjedéséről és határaitól kérdezték Bernhardt Barnabást. Szóba került a Vértesomlói Tagozat, helyzete, de az arról szóló leírások BB szerint nem megfelelőek, helyette Csatkainak kellene lennie. GyL megjegyezte, hogy Vál környékén KA van, CsF nincs, BB példának hozza a Csv-18-as fúrást, amiben szerinte a leírások alapján CsF van. NA a fekü képződményekre tér rá (Ad-3 fúrás, TA teteje), nem látható az erózió, de túl éles a fáciesváltozás. RGy a térképi ábrázolást hiányolja, ami sajnos nincs is, de BB felvázol egy ősföldrajzi képet, amiben Szlovákia felé van a nyílt tenger.

SzO&NA ppt prezentációval készültek, amiben kérdéseiket és érveiket fogalmazták meg. Legalapvetőbb kérdés, hogy mitől jó formáció egy formáció, SzO a praktikumra helyezi a hangsúlyt, szerinte fontos, hogy ha valaki ránéz egy litosztratigráfiai táblázatra, akkor történetet lásson, ne csak nevek és jelek halmazát. A CsF kavicsanyaga alapján egyaránt felvetődik az Iharkúti Formáció létjogosultsága, ill. az is, hogy a CsF egy tagozata legyen. BB

a formáció rang mellett érvel (cementáltság, más klimatikus viszonyok). Ellenérvként (GyL, NA, SzO) felmerül hogy az IT/F csak helyi lepusztulás eredménye, a felfedezhető különbségek csak az ősföldrajzi helyzet, szedimentológiai tényezők, ill. az időbeni felbontás elégtelenségének következményei.

Felmerült a Mányi és a Hárshegyi Homokkő elkülönítésének problémája. BB litológiai, szedimentológiai, földrajzi és őslénytani tulajdonságokat hozott fel. NA felveti, hogy ezek alapján csak a típus területen található HHF az igazi HHF, mert megjelenése meglehetősen változatos. BB szerint az egykori tenger parti részén képződött a CsF, a mélyebb területeken a HHF.

SzO&NA felveti a CsF és a MF kapcsolatának problémáját, mi az összefogazódás kora: kiscelli vagy egri? BB nem látja megnyugtatóan bizonyíthatónak az összefogazódás korát. SzO&NA szerint a HHF felett helyezkedik el a KA, afölött van egy kőzettest, ami felosztható egy parti (CsF) egy lagunáris (MF) és egy lagúnán túli egységre (TF). BB szerint tengeri élettájékok alapján nem lehet formációkat elkülöníteni. NA javaslata: Mányi, Törökbálinti, Kovačovi, Vértessomlói Tagozatok. BB a kaolinos homokkő hovatartozásáról kérdez. NA szerint a Sárísápi Tagozatot kell kibővíteni, és így a HHF tagozata lesz. BB szerint a CsF-től nem lehet, a HHF-től el lehet különíteni.

SzO&NA kompromisszumos megoldása: a MF-nak van kiscelli része (de nem az esztergomi-medencében, hanem nyugatra). NA: lehet olyat is csinálni, hogy a bizottság tesz egy ajánlást, de megjegyzésként oda kerül, hogy nem mindenki értett ezzel egyet.

NA vállalta, hogy elkészíti a HHF és a TF definícióját és a levelezőlistára elküldi.

A bizottság elfogadta, hogy Mogyorósbányai Tagozat legyen a Vértessomlói helyett.

2. Az eddig még meg nem vitatott formáció-leírások megtárgyalása és elfogadása

A Paleogén-medence üledékeinek rétegtanának megvitatása gyorsan lezajlott, a jelenlevők egyetértettek a korábban vázolt elképzelésekkel.

Szécsényi Slír F.: két tagozata a Parádi és a Putnoki.

Egri F.: Egri, Novaji és Andornaktályai Tagozatok.

A jegyzőkönyvet összeállította: Sóron A.. Véglegesítette az elnök.

dr. Nagymarosy András Sóron András Szabolcs
elnök s.k. titkár s.k.